

Jaarverslag 2021

Inleiding

Het jaar 2021 werd, net als het jaar daarvoor, grotendeels gedomineerd door de Covid-maatregelen. En opnieuw kreeg ook De Sluipwijkse Plassen met de gevolgen te maken, met name wat betreft de fysieke bijeenkomsten. Het contact met de leden vond via de e-mail of telefonisch plaats. Het bestuur heeft zich ingespannen op deze wijze de leden zo goed mogelijk op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen en zaken die speelden.

Het bestuur

In 2021 vergaderde het bestuur achtmaal, waarvan vijf keer digitaal. Het bestuur bestaat uit voorzitter Hans Richters, secretaris Joop Gravesteijn, penningmeester Six van Leeuwen en de leden Jan Schouten en Frans van Eijk. Het bestuur wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris, Marijke van Riel.

Algemene Ledenvergadering 2021

Formeel dient een Algemene Ledenvergadering (ALV) voor 1 juli te worden gehouden. Ook dit jaar viel niet te overzien of en zo ja, op welke termijn een fysieke ALV mogelijk zou zijn. Daarom werd op 15 juni werd een digitale ALV georganiseerd. Het aantal deelnemers was echter zeer teleurstellend: 5 bestuursleden, de ambtelijk secretaris en 3 leden.

Het jaarverslag 2020, de jaarrekening 2020 en de begroting voor 2021 (de kascontrole werd uitgevoerd door de heren Straver en van Schagen) werden goedgekeurd. Hans Richters was aftredend, maar stelde zich herkiesbaar. Er hadden zich geen leden verkiesbaar gesteld. Hans werd door de deelnemende leden unaniem in dezelfde functie herkozen.

De kascommissieleden Van Schagen en Straver en reserve-lid Koster waren aftredend en, wegens het verstrijken van hun zittingstermijn, in principe niet herbenoembaar. Er hadden zich geen nieuwe leden aangemeld voor (reserve-)lid van deze commissie. Wegens de bijzondere situatie werd besloten de drie heren tot de eerstvolgende fysieke reguliere ALV te herbenoemen in hun huidige functie.

Bijeenkomst en barbecue 25-jarig bestaan van De Sluipwijkse Plassen.

In 2021 was het vijfentwintig jaar geleden dat De Sluipwijkse Plassen werd opgericht. Om dit te vieren werd op 28 augustus een bijeenkomst met barbecue georganiseerd bij de familie Straver aan de Twaalfmorgen. Er werd niet alleen voor deze locatie gekozen vanwege de beschikbare ruimte, maar ook omdat hier de eerste ALV werd gehouden.

Hans Richters opende de bijeenkomst met een kort overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de concretisering van de Gebiedsvisie (zie hierna). Daarna gaf hij het woord aan Marijke van Riel, evenals de heer Straver betrokken bij de oprichting en sindsdien ambtelijk secretaris. Zij vertelde in grote lijnen over het hoe en waarom van het ontstaan van de vereniging en de in vijfentwintig jaar behaalde resultaten, de respect afdwingende inzet van zowel alle bestuursleden als een aantal leden. Ook werd een aantal memorabele en anekdotische gebeurtenissen aangehaald. Marijke sloot af met een verwijzing naar de in het verleden uitgereikte rietpluim als dank voor iemands bijdrage aan (het behoud van) het plassengebied. Hieraan refererend overhandigde zij met dank voor hun inzet een rietpluim aan de zittende bestuursleden. Maar omdat een bestuur niet kan bestaan zonder leden, ontvingen ook de andere aanwezigen deze pluim.

De barbecue viel letterlijk zeer in de smaak en verliep in een uitstekende, gezellige sfeer. Met dank aan de heer en mevrouw Straver voor het beschikbaar stellen van de ruimte en hun bijdrage aan de organisatie werd deze bijzondere bijeenkomst afgesloten.

Extern overleg

De Sluipwijkse Plassen neemt aan diverse overleggen deel. Door de Covid-maatregelen werden deze overleggen niet dan wel digitaal gehouden.

- Stichting VEEN. In het bestuur van Stichting VEEN zijn de gemeente, de eigenarenverenigingen en de SWRP (Stichting Watersport Reeuwijkse Plassen) ieder met twee mensen vertegenwoordigd, zo ook De Sluipwijkse Plassen. De penningmeester van De Sluipwijkse Plassen is sinds het najaar van 2017 ook de penningmeester van VEEN.
- Convenantoverleg van Stichting VEEN. In deze bijeenkomst bespreken de wethouder, voorzitters van de eigenarenverenigingen en SWRP actuele zaken en ontwikkelingen die in het gebied spelen. De voorzitter neemt hieraan deel. In 2021 heeft het overleg niet plaatsgevonden.
- Overlegplatform Toekomst Reeuwijkse Plassen (OTRP). De voorzitter en een van de leden zijn bij dit overleg aanwezig.
- Veenweide Convenant Gouwe Wiericke. Dit convenant is een samenwerkingsverband tussen de Provincie Zuid-Holland, een aantal gemeenten en waterschappen om de problemen rond het veenweidegebied tussen de Hollandse IJssel, Meije en Gouwe integraal aan te pakken. In het overleg wordt een aantal zaken met betrekking tot recreatie, natuur en economie in dit deel van de provincie besproken. De Sluipwijkse Plassen is als maatschappelijk partner bij dit overleg betrokken. De voorzitter en secretaris wonen het overleg bij. In 2021 is er geen bijeenkomst geweest.
- Projectgroep Gebiedsvisie. De penningmeester en voorzitter nemen hieraan deel.
- Klankbordgroep Gebiedsvisie. De secretaris en een van onze leden hebben hierin zitting.
- Dorpsteam Sluipwijk. De voorzitters informeren elkaar over zaken en ontwikkelingen die in het gebied gaande zijn of op stapel staan. In 2021 heeft het overleg voornamelijk via e-mail plaatsgevonden.

Stichting VEEN

In 2021 kwam Stichting VEEN twaalfmaal bijeen. VEEN heeft een onafhankelijk voorzitter.

Vaarontheffingen en handhaving

In 2021 werden 3.489 jaarontheffingen uitgegeven (3.634 in 2020) en 300 weekontheffingen (516 in 2020). Voor commercieel gebruik werden 57 jaarontheffingen (32 in 2020) verstrekt. Er werd 1 commerciële weekontheffing uitgegeven. Alle vaarontheffingen, met uitzondering van 68 weekontheffingen, werden digitaal verstrekt.

De handhaving is in handen van de BOA's, in samenwerking met de politie. De BOA's beschikken over een "eigen" handhavingsboot en controleren op onder andere vaarbewijzen, vaarontheffingen, snelheid, gedrag van jeugdigen en het op verboden plaatsen aanleggen. Alleen de politie is gerechtigd ook te controleren op het gebruik van alcohol.

Tweemaal per jaar wordt het vaartoezicht onder leiding van de burgemeester geëvalueerd door de betreffende ambtenaar van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, de BOA's, de politie en vertegenwoordigers van Stichting VEEN. In 2021 vond het overleg in maart digitaal plaats en in september fysiek. Een belangrijk aandachtspunt was onder andere dat er, mede door corona, meer overlast van jongeren werd gesignaleerd en gebrek aan capaciteit voor de handhaving op de plassen door zieke collega's en controle op naleving van de coronamaatregelen.

Stimuleringsregeling Reeuwijkse Plassengebied (SRP)

De SRP is een subsidieregeling van VEEN waarmee de opbrengst van de vaarontheffingen kan worden ingezet voor een financiële bijdrage aan projecten voor natuurbehoud en natuurherstel. Met het oog op de ontwikkeling van een Gebiedsvisie voor het plassengebied (zie hierna) is de SRP voorlopig stopgezet. Bij de uitwerking van de deze visie zal de besteding van de financiële middelen in samenhang met de diverse opties voor verbetering van natuur- en cultuurwaarden heroverwogen worden.

Gebiedsdeal

De provincie heeft aan Stichting VEEN subsidie toegekend voor de Gebiedsdeal Reeuwijkse Plassen en Veenweiden Fase 1 (2014) en 2 (2015). Voor de financiering is uitgangspunt, dat de provincie 50% van de kosten van een project betaalt en de lokale partij(en) de andere 50%. Afspraken hierover staan bekend als "Gebiedsdeals". De subsidie omvatte onder meer opknappen van eilanden en de daghaven bij het recreatieterrein aan de Twaalfmorgen, educatieve projecten, workshops (beheer, baggeren) en een kanoverbinding tussen de

Enkele Wiericke en het plassengebied. Voor de uitvoering stelde VEEN de Stuurgroep Gebiedsdeal in.

Covid-19 leidde er ook toe, dat niet alle projecten voor het einde van de subsidietermijn (eind december 2020) konden afgerond. De provincie heeft ingestemd met een verlenging tot 31 december 2021. De resterende projecten werden voor deze datum uitgevoerd. De financiële verantwoording en het verslag over de uitvoering worden de eerste helft van 2022 aan de provincie voorgelegd. Aan de hand hiervan stelt de provincie de subsidies definitief vast.

“De Reeuwijkse Plassen: uniek verleden, evenwichtige toekomst” (Gebiedsvisie)

In de afgelopen decennia hebben eigenaren en hun verenigingen, de gemeente, provincie, het hoogheemraadschap en diverse organisaties zich ingezet voor en geïnvesteerd in behoud en herstel van eilanden en oevers in het plassengebied. Maar hoe kunnen de herstelde gebieden en verder natuurbehoud en -beheer veiliggesteld worden? Stichting Veen heeft daartoe contact gelegd met Foundaton Adessium en deze organisatie bereid gevonden het benodigde bedrag beschikbaar te stellen voor een “Gebiedsvisie Reeuwijkse Plassen”. Een eerste concept van de visie werd in 2019 in opdracht van VEEN opgesteld door Bureau Waardenburg onder begeleiding van een projectgroep; hierin zitten vertegenwoordigers van VEEN en Adessium. Omdat draagvlak bij en samenwerking met alle partijen belangrijke voorwaarden zijn voor de instemming met en vervolgens uitwerking van een visie, werd ook een klankbordgroep ingesteld. Deze omvat personen, die bij het plassengebied betrokken organisaties en verenigingen vertegenwoordigen en/of specifieke kennis van het gebied kunnen inbrengen.

Op 16 december 2019 werd de concept visie in een extra ALV van De Sluipwijkse Plassen besproken. De aanwezigen waren positief over de uitgangspunten en hoofdlijnen en dachten constructief mee. De suggesties en kanttekeningen waren voor het bestuur zeer waardevol en werden samengevat in een reactie naar de projectgroep.

In het voorjaar van 2020 werden de reacties van alle betrokkenen door de projectgroep verwerkt en voorgelegd aan de klankbordgroep. De afstemming met en de uiteindelijke instemming van de betrokken partijen kostten gezien de diversiteit en daarmee gemoeide belangen veel tijd. Uiteindelijk lag eind 2020 een nieuwe visie op tafel, “De Reeuwijkse Plassen: uniek verleden, evenwichtige toekomst”. Deze werd in januari 2021 door Stichting VEEN vastgesteld. De Gebiedsvisie is digitaal en per post aan de leden toegestuurd.

Uitgangspunt voor de uitwerking is een organisatievorm die alle belangen vertegenwoordigt, natuur, recreatie, jacht, visserij, gemeente en eigenaren. Om de diverse vraagstukken uit te werken, zijn drie werkgroepen ingesteld: Natuur, Water, en Recreatie.

In maart 2021 werd voor alle betrokkenen een grote digitale bijeenkomst (een “webinar”) georganiseerd. Hieraan namen bijna 130 mensen deel. Op 9 november is in De Brug een informatieavond gehouden voor alle eigenaren.

In september 2021 heeft VEEN ingestemd met het initiatiefvoorstel voor het oprichten van een nieuwe organisatie, Stichting De 13 Reeuwijkse Plassen. Dit moet in de eerste helft van 2022 zijn beslag krijgen.

De leden zijn gedurende het hele proces door middel van nieuwsbrieven geïnformeerd over de gang van zaken.

Toekomstvisies Gemeente en Dorpsteam Sluipwijk

Elke gemeente moet een “omgevingsvisie” opstellen (voorheen Structuurvisie). Dit is een toekomstvisie voor alle onderwerpen die met de leefomgeving te maken hebben, zoals wonen, recreatie, duurzaamheid, bereikbaarheid en erfgoed. De omgevingsvisie wordt één van de instrumenten van de komende Omgevingswet. Met deze nieuwe wet wil de overheid de regels voor de ruimtelijke leefomgeving eenvoudiger en toegankelijker maken, samenvoegen en inwoners bij plannen voor de leefomgeving betrekken.

Om deze reden heeft de gemeente de wettelijke verplichting burgers te betrekken bij het ontwikkelen van de toekomstvisie. In 2020 is hiermee gestart door middel van een enquête waaraan inwoners en organisaties konden deelnemen. De resultaten werden in een aantal digitale bijeenkomsten (webinars) besproken. De Sluipwijkse Plassen heeft als organisatie gevolg gegeven aan de uitnodiging voor de enquête en enkele bestuursleden en leden hebben aan de webinars deelgenomen.

Daarnaast werd op verzoek van de gemeente door alle Dorpsteams een eigen dorpsvisie opgesteld. Zo ook door het Dorpsteam Sluipwijk & Plassengebied. Een dorpsenquête in juni

en een bijeenkomst in De Brug in september 2020 waren de basis voor het maken van de visie. De leden zijn door middel van het doorzenden van de via het Dorpsteam digitaal verspreide berichten hierover geïnformeerd. Een samenvatting van de dorpsvisies en de uitgangspunten van de Gebiedsvisie van Stichting VEEN (zie hiervoor) zijn opgenomen in de toekomstvisie van de gemeente.

Op 15 december 2021 heeft de gemeenteraad de toekomstvisie van Bodegraven-Reeuwijk vastgesteld. De visie zet in op behouden en versterken van de eigen identiteit, knooppunt in het Groene Hart met drie ambities: gezonde dorpen, een duurzaam landschap en een sterke samenleving. De visie is uitgewerkt in een eigen aanpak voor drie deelgebieden: de Oude Rijnzone rondom Bodegraven, het Reeuwijkse plassengebied en het open landschap met kleine dorpen en buurtschappen.

De toekomstvisie is bedoeld als vertrekpunt; als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, wordt hij aangepast.

Hoogheemraadschap van Rijnland

Ontwerp legger Oppervlaktewateren

In november 2020 is een zienswijze ingediend voor het Ontwerp legger Oppervlaktewateren. In het ontwerp was opgenomen dat er in het plassengebied acht vaarverbindingen zijn. Het onderhoud van vijf daarvan berust bij Rijnland en bij drie (deels) bij de aangeland. In de zienswijze is gevraagd waarom niet alle acht verbindingen door Rijnland moeten worden onderhouden.

De reactie van Rijnland (juni 2021) was dat alleen de verbindingen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de watersysteemtaak worden onderhouden. Dat wil zeggen de afmetingen en onderhoudsplichten voor watergangen die een belangrijke rol hebben in de water aan- en afvoer. Rijnland doet dat bij de vijf genoemde verbindingen omdat dat “primair water” is. De overige drie verbindingen zijn dat niet en daarom is daar de aangeland onderhoudsplichtig. Deze moet aan de keur en legger voldoen om daarmee het aan- en afvoeren van water te waarborgen.

Ontwerp Waterbeheerplan (WBP) 6 “Water wijst de weg”

In december 2021 is een zienswijze ingediend voor het Ontwerp WBP 6 “Water wijst de weg”. De waterschappen zijn verplicht iedere zes jaar de aanpak van hun watertaken vastleggen in een waterbeheerprogramma. Met WBP6 maakt Rijnland duidelijk hoe het, in samenwerking met de omgeving, invulling wil geven aan zijn wettelijke taken en ambities voor de periode 2022 – 2028.

In het ontwerp luidde de boodschap onder meer: “alleen samen kunnen we onze leefomgeving gezonder en duurzamer maken” en een “nog intensievere samenwerking met de partners is gewenst”. Echter, de inwoners werden wel een aantal malen genoemd, maar meer in het kader van informeren en voorlichten. De Sluipwijkse Plassen heeft in de zienswijze aangegeven, dat het betrekken van en samenwerken met de eigenaren eveneens cruciaal is. Ook zij hebben te maken met bodemdaling, waterkwaliteit, natuurbeheer en biodiversiteit, natuurvriendelijke oevers, visserij en (toenemende) recreatie. Het bestuur heeft een structureel overleg voorgesteld, waarin over en weer informatie kan worden uitgewisseld, problemen kunnen worden gesignaleerd en besproken en ideeën kunnen worden aangedragen. Daarbij is verwezen naar het in de jaren 2015 - 2019 door eigenaren (mobiel) meten van waterstanden in het kader van de plannen voor een flexibel peilbeheer in het plassengebied (in WBP5 werd dit zelfs als voorbeeld van burgerparticipatie gesteld) en de monitoring van de visstand in het najaar van 2019, die door Rijnland samen met de beroepsvissers in het gebied is uitgevoerd.

De reactie van de Rijnland was teleurstellend. Particulieren worden alleen betrokken als dit naar de mening van Rijnland relevant is. Het komt erop neer, dat zij niet worden gezien als “maatschappelijke partners”.

Provincie Zuid-Holland

In september 2021 is een zienswijze ingediend voor het *Ontwerp regionaal waterprogramma 2022 - 2027*. Hierin beschrijft de provincie Zuid-Holland haar waterbeleid, hoe met partners wordt samengewerkt aan een regionaal watersysteem dat bijdraagt aan een gezond, veilig, aantrekkelijk, concurrerend en bereikbaar Zuid-Holland. Er zijn diverse Europese richtlijnen

rondom water, zoals bijvoorbeeld de Kaderrichtlijn Water. In de Waterwet is bepaald wat de provincie moet doen om uitvoering te geven aan deze richtlijnen. Naast deze verplichte onderwerpen wordt ook ingegaan op onderwerpen zoals zoetwatervoorziening, vaarwegen, waterrecreatie en wateroverlast. In de zienswijze zijn vragen gesteld als: Wie zijn de partners voor het plassen gebied en aanliggende polders, hoe wordt samengewerkt, hoe worden de eigenaren hierbij betrokken dan wel geïnformeerd, hoe wordt zorggedragen voor een goede balans tussen natuur en (toenemende recreatie)?

In het eerste kwartaal van 2022 wordt het regionaal waterprogramma vastgesteld en worden de zienswijzen beantwoord.

Visserij

In 2017 zag het “Visstandbeheerplan 2017-2026” het licht. Hier droegen zowel deelnemers van de Visserijpool als De Schakel aan bij. In het plan staat een aantal maatregelen opgenomen, die moeten leiden tot een duurzame en voor de Reeuwijkse Plassen kenmerkende visstand. Dit vraagt inzet van alle betrokken partijen. Naast de beroeps- en sportvissers zijn dit het hoogheemraadschap, de gemeente en de particuliere eigenaren die visrechten hebben.

De eerste stap werd in het najaar van 2019 gezet. Op uitnodiging van en in samenwerking met Rijnland is de visstand gemonitord in alle plassen met uitzondering van Broekvelden/Vettenbroek. Aan de monitoring namen zowel vissers van De Schakel als de Visserijpool deel. De rapportage is begin 2020 door De Schakel, de Visserijpool en de gemeente met Rijnland besproken. Helaas haalde Covid-19 een streep door een volgende bespreking met Rijnland naar aanleiding van de opmerkingen en vragen van de vissers. Ook het overleg van De Schakel en Visserijpool over de verdere concretisering van het Visstandbeheerplan kon sindsdien geen doorgang vinden. Het zal eerst in 2022 weer kunnen worden opgepakt.

Tot slot

Uit het voorgaande blijkt eens te meer, dat er ingrijpende ontwikkelingen voor het plassen gebied gaande zijn. Deze roepen vragen op, er moeten afwegingen worden gemaakt en besluiten worden genomen. Het hierbij betrokken zijn en het meedenken van de leden stelt het bestuur niet alleen zeer op prijs, maar heeft het ook nodig. Alleen op deze manier kan het gestalte geven aan een passend beleid, zowel voor de eigenaar als het gebied zelf. Er wordt veel van een ieder gevraagd, zeker wat betreft een toekomstgericht samenwerken met partijen die deels andere belangen hebben. In 2021 is hard gewerkt en de eerste stappen voor de wijze waarop de samenwerking zou kunnen worden vormgegeven, zijn gezet. Het bestuur verwacht, dat in 2022 de laatste meters kunnen worden afgelegd. Het hoopt van harte daarbij opnieuw op de leden te kunnen rekenen in het kritisch meedenken en meepraten.

Het bestuur zegt de leden die in 2021 hebben meegedacht over visies en oplossingen en namens de vereniging hebben deelgenomen aan externe overleggen hartelijk dank. Door deze ondersteuning was het mogelijk onze stem te laten horen, een aantal taken tot uitvoering te brengen en de continuïteit te waarborgen.